శ్వేతపత్రం – 8

'గ్రామీణ, పట్టణ మౌలిక సదుపాయాలు'

గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాల్లో దూసుకెళ్తున్నాం..

- అందలకీ నమస్కారం! పపీలో గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాలు ఎలా ఉన్నాయో ఈరోజు నేను
  చెప్పడం కాదు, దేశం మాట్లాడుకుంటోంది. గ్రామీణ మౌలికంలో మనం దేశంలో మిగిలిన
  రాష్ట్రాలకు రోల్మాడల్'గా ఉన్నాం.
- గ్రామీణ ఆర్ధిక వ్యవస్థ బలోపేతానికి, ప్రజల జీవన ప్రమాణాల పెంపుదలకు మౌలిక సదుపాయాలు చాలా ముఖ్యం.
- యుద్ధ ప్రాతిపబిక మీద గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి జరగాలి. అబి జరగాలంటే పం చేయాలి.? ఇలాంటి క్రిటికల్ సందర్భాలలోనే సుబీర్హ పాలనానుభవం పున్మ నాయకుడి విలువ అందలికీ తెలుస్తుంది.
- సీనియర్ ව්డరుగా ఆరోజు ఆలోచించాను. దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా నిధుల
  కన్వర్డైన్స్ విధానాన్ని అనుసలించాను.
- 'మహాత్తాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ' పధకాన్ని దుల్వనియోగం చేయడమే అప్పటిదాకా మనకు తెలుసు. అలాంటి పధకాన్ని వినియోగించుకుని వండర్స్ చేయాలని అనుకున్నాను. నాలుగున్నరేళ్లు చేసి చూపించాను.
- 24 పైగా ప్రభుత్వ శాఖల కార్యక్రమాలతో అనుసంధానించాం. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గతంలో ఎన్నడు లేని విధంగా పెద్దఎత్తున మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించాం.

- రూ. 5694.44కోట్ల ఖర్చుతో 23,553 కి.మీ సి.సి. రోడ్ల నిర్మాణం చేపట్టాం. వీటికి ఉపాభి హామీ పథకం నిధులతో పాటు,ఆర్థిక సంఘ నిధులను ఉపయోగించుకున్నాం.
- කරි 8000 కి.మీ సి.సి. రహదారులు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. వచ్చే రెండేళ్లలో రాష్ట్రంలోని అన్ని గ్రామాల్లోని అంతర్గత రహదారులన్నింటినీ సిసి రహదారులుగా మార్చేస్తాం.
- ఇన్మో వేటీవ్ గా ఆలో చించాం. సంప్రదాయ వీధి దీపాల స్థానంలో విద్యుత్ ఆదా చేసే ఎల్ఈడీ
  వీధి దీపాలను అమర్చాలని నిర్ణయించాం.
- 2019 జనవరి మాసాంతానికిఅన్ని గ్రామపంచాయతీలలో 27.52 లక్షల ఎల్ఇడి వీధి బల్బలను ఏర్పాటు చేయాలన్నది లక్ష్యం కాగా,ఇప్పటివరకు 21.21 లక్షల బల్బలను ఏర్పాటు చేశాం.
- శ్రీకాకుళం, కృష్ణా, కర్నూలు, నెల్లూరు, జిల్లాల్లో 2019 జనవలి 15 నాటికి, గుంటూరు, ప్రకాశం, విశాఖ జిల్లాల్లో జనవలి 31 నాటికి పూల్తచేస్తాం.
- අනෟ ධ්ත්රණිත් මණු ආද හිරකුණි නෑ අ සී නිදා ඩ්නාංභ පව ෆීත පාසූ ර කත් පාසූ කි.
- విభజనకు పూర్వం రాష్ట్రంలోని కుటుంబాలలో కేవలం 33.94 % మంచికి అంటే 22.34
  లక్షల కుటుంబాలకు మాత్రమే మరుగుదొడ్లు ఉండేవి. విభజన తరువాత 2014-15 నుంచి
  35.64 లక్షల మరుగు దొడ్లను రూ 4115.82 కోట్ల స్వచ్ఛ భారత్, ఉపాభి హామీ నిధులతో
  నిల్హం-చాం.
- 7.7.2018 నాటికి రాష్ట్రాన్ని బహిరంగ మలవిసర్జన రహిత రాష్ట్రంగా, స్వచ్చాంధ్ర ప్రదేశ్ గా
  తీల్చి బిబ్దిన ఘనత రాష్ట్ర ప్రభుత్వానిదే.
- గ్రామాల్లో పాలిశుద్ద్యం అమలు చేయడం అత్యంత కష్టమైన ప్రక్రియ. ఇక్కడ కూడా
  విమాత్నంగా ఆలోచించాం. చెత్త నుంచి సంపద సృష్టించాలి. దానికోసం ఒక కార్యక్రమం
  తీసుకున్నాం.

- 2019 జనవరి 15 నాటికి రాష్ట్రంలో 9000 గ్రామపంచాయతీలలో చెత్త నుంచి సంపద తయారుచేసే కేంద్రాలను ఏర్పాటుచేయాలన్నది లక్ష్యం.
- ullet ఇప్పటి వరకు 7813 కేంద్రాల నిర్మాణాన్ని రూ. 280.8 కోట్లతో పూల్తచేశాం.
- మంచి నీటి కుళాయిల ద్వారా 2024 నాటికి ప్రతి మనిషికి 6 జికి 70 వీటర్లు చొప్పున
  ఇవ్వాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం.
- రూ. 22000 కోట్ల వ్యయంతో ఈ ప్రాజెక్టు చేపట్టాం.
- మొదటి దశ క్రింద రూ. 15874 కోట్ల విలువైన పనులకు టెండరు ప్రక్రియ ప్రారంభించాం.
- గ్రామీణ రహదారుల అభివృద్ధి కోసం రూ.12వేల కోట్ల విలువైన జి.టి రహదారుల పనులను చేపట్టాం. ఇప్పటివరకూ 2866 ఆవాస ప్రాంతాలకు రూ 2599 కోట్ల వ్యయంతో జి. టి రహదాలి సౌకర్యం కర్పించాం.
- మిగిలిన 10755ప్రాంతాలకు 2020 నాటికి జి. టి రోడ్డు సౌకర్యాన్ని కల్పిస్తాం.
- గత నాలుగు సంవత్సరాల 9 నెలల్లో రూ 203.38 కోట్లు ఖర్చు చేసి 2071 పంచాయతీ
  భవనాలను నిల్హించాం.
- 15,36,122 ఇంకుడు గుంతలను రూ 114.23 కోట్ల వ్యయంతో నిల్మించాం. ఇంకా 4.49 లక్షల ఇంకుడు గుంతలను నిల్మించడానికి ప్రణాకకలు సిద్దం చేశాం.
- 6,10,711 పంట కుంటలను రూ 1646.79 కోట్ల వ్యయంతో నిల్హంచాం.
- దేశంలోనే అత్యభిక సంఖ్యలో పంట కుంటలను నిల్మించిన రాష్ట్రం మన రాష్ట్రమే.
- రూ.170.56 కోట్ల ఖర్చుతో 5, 565 అంగన్వాడీ కేంద్రాలను అనుసంధానించాం.
- 2018-19 సం.లో 4214 అంగన్వాడి కేంద్ర భవనాల నిర్మాణం ప్రగతిలో ఉంది.

మౌలికం కీలకం

- పట్టణ ప్రాంతాలలో మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు అత్యధిక ప్రాధాన్యమిస్తూనే.. ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు మెరుగైన సేవలంబిస్తోంది. వివిధ ఆర్థిక సంస్థల నుంచి నిధులు సమీకలించి తాగునీటి సరఫరా, వీధి దీపాలు, రహదారులు, కాలువలు, మురుగునీరు, వరద నీటిపారుదల వ్యవస్థలను అభివృద్ధి చేసింది. పచ్చదనం, సుందరీకరణకు అత్యంత ప్రాధాన్యాన్ని ఇస్తోంది. పౌర సేవలకు ఆధునిక సాంకేతికతను అనుసంధానించింది.అన్న క్యాంటిన్ల ద్వారా పేదలకు 5 రూపాయిలకే మూడు పూటలా ఆహారాన్ని సమకూల్టి అండగా నిలుస్తోంది.
- పట్టణ మహిళలకు ఉపాభి, అందలికీ ఇళ్లు ప్రభుత్వ ప్రాధాన్య అంశాలని పట్టణ మౌలిక సదుపాయాలపై విడుదల చేసిన శ్వేతపత్రంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సృష్టంగా పేర్కొంది. ఆకర్షణీయ నగరాలను శరవేగంగా అభివృద్ధి చేస్తోంది. విశాఖ, విజయవాడకు మెట్రో రైలు, రాజధాని చుట్టుపక్కల ప్రాంతాలకు 'సెమీ హైస్ఫీడ్ సర్క్యూలర్ ట్రైన్' ప్రవేశపెట్టేందుకు చర్యలు తీసుకుంటోంది.
- రూ.1.05 లక్షల కోట్లతో మౌలిక సదుపాయాలు
- రాష్ట్రంలోని పట్టణ ప్రాంతాలలో మౌలిక సదుపాయాల కల్ఫనకు నాలుగేళ్లలో రూ.1,05,972 కోట్లు కేటాయించి ఖర్చు చేశారు. అమృత్, ఆకర్షణీయ నగరాలు, 14వ ఆర్థిక సంఘం, స్వచ్ఛభారత్ నిభి, ఎస్బీ, ఎస్టీ ఉప ప్రణాజక, రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం, ప్రపంచ బ్యాంకు, ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు, ఆసియా మౌలిక వసతుల పెట్టుబడుల బ్యాంకు సాయంతో 33,181 పథకాల్లో వివిధ పనులు ప్రతిపాదించారు. 4,707 పథకాల్లో పనులు పూల్తికాగా.. మిగిలినవి వివిధ దశలలో ఉన్నాయి.
- බল্භන්ඩ ුර, පාපි ිිිිිිිිිිිිිිිිිිිිි පිරිදු පිරිද

- స్తార్ట్ సిటీ మిషన్ పేరుతో శ్రీకాకుళం, పలూరు, ఒంగోలు, నెల్లూరు, కర్నూలు, అనంతపురం అభివృద్ధికి అనేక కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తాంది.
- పట్టణాల్లో రోజువారీ నీటి సరఫరా 1,718 మిల్లీవీటర్లకు చేరింది. దీనికోసం ప్రభుత్వం రూ.3,681.66 కోట్లకుపైగా ఖర్చు చేసింది. మురుగునీటి నిర్వహణను 422 మిలియన్ వీటర్లకు విస్తలించారు. వరదనీటి పారుదల వ్యవస్థను 23,588 కిలో మీటర్లకు పెంచారు. 110 పట్టణ ప్రాంతాల్లో 6.38 లక్షల ఎల్ఈడీ వీధి దీపాలు ఏర్పాటుచేశారు. పచ్చదనం, సుందరీకరణకు నాలుగేళ్లలో రూ.300 కోట్లకుపైగా ఖర్చపెట్టారు.2,38,726వ్యక్తిగత, సామాజిక, ప్రజా మరుగుదొడ్డ నిర్మాణం జలగింది. పాఠశాలల్లో మరో 1,400 మరుగుదొడ్డను నిర్మించారు.పట్టణ పేదలకు 9,58,230 ఇళ్లు నిర్మిస్తున్నారు.ఈ ఫిబ్రవల 15లోగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 368 అన్మ క్యాంటిస్లు అందుబాటులోకి తీసుకొస్తున్నారు.

పట్టణ మహిళలకు జీవనోపాధి

- స్వయం సహాయక సంఘాల్లో ప్రతి సభ్య కుటుంబానికి రూ.1.20 లక్షల వార్నిక ఆదాయమే లక్ష్యంగా నిర్ణయించారు. నాలుగేళ్లలో స్వయం సహాయక సంఘాలకు రూ.13,925 కోట్ల నిధుల సమీకలించారు. 'పసుపు కుంకుమ' పేరుతో పెట్టబడి నిభిగా రూ.1,568 కోట్లు అందించారు. రూ.472.27 కోట్లవడ్డీ లేని రుణాలు ఇచ్చారు. స్త్రీ నిభిగా రూ.550.75 కోట్లు అందజేశారు.
- పట్టణాల్లో నాలుగేళ్ల వ్యవధిలో 2,772 కిలో మీటర్ల రహదారులు నిల్మించారు. రూ.7,525 కోట్లతో మరో 5,482 కిలో మీటర్ల రహదారుల పనులు వివిధ దశల్లో ఉన్నాయి.
- పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖలో అమలవుతున్న సంస్కరణలు, వివిధ కార్యక్రమాలు,
  సాంకేతిక అనుసంధానం వంటి అంశాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఇతర అత్యుత్తమ సంస్థల నుంచి 46పురస్కారాలు దక్కాయి.
- ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంతో విశాఖలో రూ.8,300 కోట్లతో 2023 డిసెంబరు నాటికి
  మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టు పూల్తి చేయనున్నారు. విజయవాడలో లైట్ మెట్రో రైలు ప్రాజెక్టును

2019లో ప్రారంభించి 2023 నాటికి పూర్తి చేయనున్నారు. విజయవాడ-కేసీ కెనాల్ కూడలి- అమరావతి-గుంటూరు-తెనాలి కలుపుతూ 110 కిలోమీటర్ల పాడవునా సెమీ హైస్పీడ్ సర్క్యూలర్ ట్రైన్ కాలడార్ పర్ఫాటు చేస్తారు. 2019లో పనులు ప్రారంభించి 2020 నాటికి పూల్తి చేయనున్నారు.

పట్టణ పౌరుల సమస్యల పలిష్కారానికి 'పుర సేవ' మొబైల్ యాప్ తీసుకొచ్చారు. ఇంజినీలంగ్ పనులకు సంబంధించి వర్క్ మేనేజ్మెంట్ సిస్టమ్ ప్రవేశపెట్టారు. భవన నిర్మాణాలకు, లేఅవుట్కు ఇప్పుడు అన్లైన్ అనుమతులు అందిస్తున్నారు. అక్రమ భవనాల క్రమబద్ధీకరణకు జీపీఎస్ అమలుచేస్తున్నారు. డిజిటల్ దోర్ నంబర్ల విధానం ప్రవేశపెట్టారు. జియో పార్టల్, స్పేషియల్ దెసిషన్ సపార్ట్ సిస్టమ్ అనుసలస్తున్నారు. డ్రోన్ అధాలత పర్యవేక్షణ క్షుణ్ణంగా జరుగుతోంది. లయల్ట్ మే మానిటలంగ్ సిస్టమ్ పర్వాటుచేశారు. కమాండ్ కమ్యూనికేషన్ సెంటర్ ద్వారా పట్టణ ప్రాంతాల అభివృద్ధి, సమస్యల్మి పర్యవేక్షిస్తున్నారు.